

DEEL 3: Programma van maatregelen

1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

1. Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Op basis van cartografische bronnen is het onderzochte gebied in de laatste eeuwen wellicht uitsluitend als bos / landbouwgrond / weiland in gebruik geweest. Bebouwing en / of bewoning is in deze periode niet gekend. Vermoedelijk was het noordelijk deel van het terrein in het verleden te nat voor bewoning. Toch maakt de gunstige landschappelijke situering nabij de Grote Laak en in de omgeving van waterplassen van het zuidelijk deel van het onderzoeksterrein een aantrekkelijk bewoonbaar gebied. De losse vondsten van lithisch materiaal in de omgeving bevestigen dat het onderzoeksterrein mogelijk in de prehistorische tijd was bewoond, hoewel de dichtstbijzijnde vondstlocatie pas op 780 m van het onderzoeksgebied gesitueerd is. Alle andere CAI vondstlocaties liggen op meer dan 1 km van het onderzoeksterrein.

Op te merken is dat het menselijk ingrijpen en de eeuwenlange landbouwactiviteiten in de omgeving mogelijk geleid hebben tot een forse nivellering (mechanische en watererosie) van het oorspronkelijke aanwezige holocene landschap. Dit heeft ook ter hoogte van het onderzoeksterrein zijn gevolgen gehad voor de bewaring van al dan niet aanwezige sporen. Concreet werd na het bureauonderzoek in het zuidoosten van het terrein een plaggenbodem verwacht, waaronder soms de oorspronkelijke bodem – vaak met een volledig, een gedeeltelijke of een verbrokkeld podzolprofiel – aangetroffen kan worden. In het zuidwesten werd er een natte colluviale bodem verwacht, in het noorden een sterk gleyige kleibodem zonder profielontwikkeling. Op basis van het bureauonderzoek werd het **potentieel op de aanwezigheid van archeologische waarden binnen het projectgebied als laag ingeschat** omwille van de natte condities op het terrein en het feit dat CAI vondstlocaties op geruime afstand gesitueerd zijn.

Om na te gaan in welke mate een intacte bodemopbouw aanwezig was op het terrein, werd een archeologisch onderzoek zonder ingreep in de bodem, meer bepaald een landschappelijk bodemonderzoek, uitgevoerd.

Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat nergens nog een volledig intact bodemprofiel aanwezig was. Op geringe diepte werd het tertiair kleilig Diestiaanzand aangesneden, hetgeen erop wijst dat het terrein in een recent verleden afgegraven is. **Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem en een vervolgonderzoek lijken daarom niet aangewezen.** De kans dat archeologische resten uit het verleden bewaard bleven is klein en bovendien belemmeren de natte condities op het terrein verder onderzoek.

2. Aanwezigheid en waardering van een archeologische site

Het voorliggend bureauonderzoek heeft duidelijk gemaakt dat het terrein over een laag archeologisch potentieel beschikt. Op basis van de cartografische bronnen is het onderzochte gebied in de laatste eeuwen wellicht uitsluitend als bos / landbouwgrond / weiland in gebruik geweest. Bebouwing en / of bewoning is in deze periode niet gekend. De gunstige landschappelijke situering van de bredere omgeving waar droge gronden zich nabij de Grote Laak en in de omgeving van waterplassen van het zuidelijk deel van het onderzoeksterrein een aantrekkelijk bewoonbaar gebied, hoewel voor het terrein zelf vnl. natte bodems zonder profielontwikkeling voorkwamen op de bodemkaart. Op vrij geruime afstand (780 m en meer dan 1 km) gelegen gekende CAI locaties, bevestigen dat de kans dat het onderzoeksterrein in de prehistorische tijd tot de Nieuwe Tijd bewoond was of gebruikt werd, relatief klein, doch niet onbestaande is.

De bodemkaart geeft voor het onderzoeksterrein overwegend een bodem zonder profielontwikkeling weer. In het zuidoosten zou een plaggenbodem gesitueerd zijn waar onder de plag nog de B-horizont bewaard kan zijn. Het landschappelijk bodemonderzoek toonde echter aan dat nergens op het terrein de B-horizont bewaard was en dat ook de C-horizont op heel wat plaatsen verspreid over het terrein verploegd en /of afgegraven was.

Nergens werd een intact bodemprofiel aangesneden en het tertiaire kleiig Diestiaanzand kwam overal op geringe diepte (max. 60 cm) voor. Het terrein blijkt dan ook volledig afgegraven, verploegd en genivelleerd in het recente verleden. **Hierdoor zijn eventuele archeologische resten en bodemsporen vermoedelijk verdwenen en bijgevolg wordt vervolgonderzoek niet aangeraden.**

3. Impactanalyse

Het potentieel op de aanwezigheid van archeologische waarden wordt op basis van het bureauonderzoek als laag ingeschat. Aanvullend bodemonderzoek leverde een meer gedetailleerd beeld van de bodems in het projectgebied. Deze konden in hun totaliteit beschreven worden als bodems met een lage bewaringstoestand. Ter hoogte van de zones waarin de bodemingrepen zullen plaatsvinden (zie *afb. 4, BIJLAGE 4*) is het terrein te nat of werd de moederbodem in het verleden volledig afgegraven en werden archeologische resten bijgevolg ook reeds vergraven.

T.o.v het huidige maaiveld zal ca. 60 cm afgegraven worden voor de funderingszool voor de realisatie van de bedrijfshal. Het maaiveld zal plaatselijk nog opgehoogd worden in functie van het gemiddelde niveau van het bestaande maaiveld. Voor de realisatie van de loskades wordt een uitgraving van gemiddeld -80 cm onder het huidige maaiveld voorzien, ter hoogte van de wegenissen, parkings en sprinklertank een uitgraving van gemiddeld 25 cm onder het huidige maaiveld en ter hoogte van de bufferbekkens een uitgraving van maximum 80 cm.

Boringen toonden aan dat de C-horizont op verschillende plaatsen op het terrein bewaard was. Hieronder lag tertiair Diestiaanzand. Tijdens de graafwerken zal de C-horizont en het Tertiair Diestiaanzand dan ook op verschillende plaatsen vergraven worden indien deze aanwezig is (verspreid op het terrein). Het is niet volledig uit te sluiten dat er diepe sporen bewaard zijn in de C-horizont, maar de kans hierop is zeer gering. Daarom is verder archeologisch onderzoek dan ook af te raden, vermits het potentieel op kennisvermeerdering niet in verhouding staat tot de kosten die verder onderzoek met zich meebrengt.

4. Bepaling van de maatregelen

Naar aanleiding van het bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek wordt de kans dat waardevol archeologisch erfgoed wordt geraakt door de geplande werken als laag ingeschat voor alle periodes.

Het verslag van de resultaten heeft tot de conclusie geleid dat verder vooronderzoek op de onderzoekslocatie een laag potentieel tot kennisvermeerdering in zich draagt.

Een programma voor verdere maatregelen werd dan ook niet opgemaakt.